

ໃນພະປະມາກີໄຊພຣະມາຫາກຍັຕຣີ ຄາລຣັງຈູ້ຮຣມນູ້ນູ

ກຳວິນຈັນທີ່ ៣២/២៥៤៥

ວັນທີ ៥ ຕຸລາຄາມ ພ.ສ. ២៥៤៥

ເຮື່ອງ ນາຍທະບູນພຣຄກາຣເມືອງຂອໃຫ້ສັງຍຸບພຣຄນິຕິມຫາຫນ

ນາຍທະບູນພຣຄກາຣເມືອງຢືນຢັນວ່າ ນາຍທະບູນພຣຄກາຣເມືອງໄດ້ຮັບ
ຈົດແຈ້ງກາຣຈັດຕັ້ງພຣຄນິຕິມຫາຫນໄວ້ໃນທະບູນພຣຄກາຣເມືອງ ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ ២៤ ກັນຍານ ២៥៤៣
ພຣຄນິຕິມຫາຫນຈຶ່ງເປັນພຣຄກາຣເມືອງທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເປັນເວລານາກກວ່າເກົ້າສີບວັນນັບຈຸດວັນສິນປີ ພ.ສ. ២៥៤៣
ໜຶ່ງຕາມພຣະບັນຍຸດປະກອບຮັງຈູ້ຮຣມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍພຣຄກາຣເມືອງ ພ.ສ. ២៥៤៣ ມາດຣາ ៣៥ ກຳຫັດໃຫ້
ຫ້ວໜ້າພຣຄທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເກີນເກົ້າສີບວັນນັບຈຸດວັນສິນປີປົງທິນຈັດທໍາຮຽງການດຳເນີນກິຈກາຮອງ

ພຣຄກາຣເມືອງໃນຮອບປົງທິນທີ່ຜ່ານມາ (ພ.ສ. ២៥៤៣) ໃຫ້ຖຸກຕອງຕາມຄວາມເປັນຈິງ ຕາມວິທີກາຣທີ່
ນາຍທະບູນພຣຄກາຣເມືອງກຳຫັດ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນພຣຄກາຣເມືອງທຣານກາຍໃນເດືອນມີນາຄມ
ພ.ສ. ២៥៤៥ ເພື່ອປະກາສີໃຫ້ສາຮານທຣານ ປຽກງວ່າ ພຣຄນິຕິມຫາຫນໄມ່ແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນ
ພຣຄກາຣເມືອງທຣານກາຍໃນເວລາທີ່ກຳຫັດ ເປັນເຫດໃຫ້ຍຸບພຣຄກາຣເມືອງໄດ້ ຕາມມາດຣາ ៦៥ ວຣຄ໌ນິ້ນ (៥)
ນາຍທະບູນພຣຄກາຣເມືອງຈຶ່ງຢືນຢັນຂອໃຫ້ຄາລຣັງຈູ້ຮຣມນູ້ນູ້ມີຄຳສັ່ງຍຸບພຣຄນິຕິມຫາຫນ ຕາມມາດຣາ ៦៥
ວຣຄ໌ນິ້ນ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาในวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พร琨นิติมหานน เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

หัวหน้าพร琨นิติมหานนส่งคำชี้แจงลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พร琨นิติมหานนเป็นพร琨การเมืองที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสมาชิกพร琨 การจัดตั้งสาขาพร琨ให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การเผยแพร่นโยบายของพร琨 ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว พร琨นิติมหานนใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พร琨จัดหามาเอง มิใช่เงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพร琨การเมืองแต่อย่างใด อีกทั้งพร琨นิติมหานนมิได้รับหนังสือเตือนจากนายทะเบียนพร琨การเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ดังนั้น การที่พร琨นิติมหานนจัดส่งรายงานการดำเนินกิจกรรมของพร琨การเมืองต่อนายทะเบียนพร琨การเมือง (แบบ ท.พ. ๙) เกินกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นความผิดพลาดที่มิได้เจตนาและจะใจแต่ประการใด ควรได้รับการบรรเทาโทษ เพื่อให้พร琨มีโอกาสปรับใช้ประเทศไทยและสังคมต่อไป จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพร琨การเมือง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบคำชี้แจงของหัวหน้าพร琨นิติมหานนแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาในวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพร琨นิติมหานนตามคำร้องของนายทะเบียนพร琨การเมือง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำโต้แย้งของพร琨นิติมหานน รับฟังไม่ได้ เนื่องจากพระราชนูญตีประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพร琨การเมืองฯ มิได้กำหนดให้นายทะเบียนพร琨การเมืองมีหน้าที่เตือนหัวหน้าพร琨การเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว อีกทั้งบทบัญญัติมาตรา ๓๕ เป็นบทบังคับที่ให้พร琨การเมืองต่างๆ ต้องดำเนินการจัดส่งรายงานการดำเนินกิจกรรมของพร琨ภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ แม้ว่าการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพร琨นิติมหานนใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พร琨จัดหามาเอง มิได้ใช้จ่ายจากเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพร琨การเมืองก็ตาม ดังนั้น การที่นายทะเบียนพร琨การเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีคำสั่งยุบพร琨นิติมหานน เนื่องจากพร琨นิติมหานนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชนูญตีประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพร琨การเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพร琨การเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของพร琨การเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้

สาธารณชนทราบ เว้นแต่พระราชการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันล็ินปีปฏิทิน” และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระราชการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พระราชการเมืองได้มีเหตุ ตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น กับพระราชการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระราชการเมืองนั้น” ปรากฏว่า เมื่อพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว พระคณิตมหานรับว่า “ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระราชการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กรณีจึงมีเหตุ ที่จะสั่งยุบพระคณิตมหานได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุดังได้winichayข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระราชการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพระคณิตมหาน

นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ

นายกรະ-metadata ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุ่มพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เนติมวนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายผัน จันทรปราบ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สารภูน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายຫັກດີ ເຕະຫາຍຸ

ຕຸລາກາຮ່າລວມນູ້ມູນ

นายສຸຈີດ ບຸລູບປະກາງ

ຕຸລາກາຮ່າລວມນູ້ມູນ

นายສຸຈິນດາ ຍົງສຸນທຽນ

ຕຸລາກາຮ່າລວມນູ້ມູນ

นายສຸວິທຍ໌ ປີຣິພ່າງ

ຕຸລາກາຮ່າລວມນູ້ມູນ

นายອນນັດ ເກຕຸວາງ

ຕຸລາກາຮ່າລວມນູ້ມູນ

นายອມຮ ຮັກຢາສັດຍ

ຕຸລາກາຮ່າລວມນູ້ມູນ

นายອຸຮະ ພວັງອົມກລາງ

ຕຸລາກາຮ່າລວມນູ້ມູນ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. grammal ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพรrokการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรrokนิติมหาน

นายทะเบียนพรrokการเมืองมีหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๗๒๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรrokนิติมหาน สรุปข้อเท็จจริงจากคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องดังนี้

๑. นายทะเบียนพรrokการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรrokนิติมหานไว้ในทะเบียนพรrokการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrokการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๙ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ พรrokนิติมหานจึงเป็นพรrokการเมืองที่จัดตั้งขึ้นมากกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันถัดไป พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ผ่านมา และอยู่ภายใต้เงื่อนไขของมาตรา ๓๕ ที่กำหนดให้หัวหน้าพรrokนิติมหานจัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของพรrokการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ แต่จากการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่า พรrokนิติมหานซึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๕ มิได้แจ้งให้นายทะเบียนพรrokการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงมีเหตุให้ยุบพรrokการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrokการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

๒. นายทะเบียนพรrokการเมือง จึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรrokนิติมหานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrokการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

คณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญ ได้ประชุมปรึกษามาเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ แล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องของนายทะเบียนพรrokการเมืองไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป โดยแจ้งให้นายทะเบียนพรrokการเมืองทราบ และส่งสำเนาคำร้องเพื่อให้พรrokนิติมหานยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน

พรrokนิติมหานยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ สรุปได้ว่า

๑. พระชนิคติมหาชนจัดตั้งเป็นพระครการเมืองเป็นเวลาเพียง ๕๓ วัน แต่เมื่อการหน้าที่ในการดำเนินการจัดทำสามาชิกพระ และจัดตั้งสาขาพระให้ครบตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งต้องเผยแพร่นโยบายของพระ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เช่น การจัดตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งพระได้ใช้คำใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พระได้จัดทำมาเอง หลังจากการเลือกตั้งแล้วพระต้องจัดทำรายงานค่าใช้จ่ายดังกล่าวประกอบกับรายงานตามพระราชบัญญัติอื่นๆ อีกหลายประการ

๒. เจ้าหน้าที่พระชนิคติมหาชน นำส่งรายงานการดำเนินกิจการของพระการเมือง (แบบ ท.พ. ๙) ล่าช้ากว่ากำหนด แต่เป็นความผิดพลาดที่ควรแก้การได้รับความกรุณาประณีตจากศาลในการบรรเทาโทษ ให้พระคงไม่โอกาสสร้างให้ประเทศไทยและสังคมต่อไป โดยได้แนบแบบรายงานการดำเนินกิจการของพระ ที่ได้ยื่นไว้ต่อนายทะเบียนพระการเมืองมาพร้อมนี้

๓. นอกจากนี้พระชนิคติมหาชนมิเคยได้รับการเตือนจากนายทะเบียนพระการเมืองให้ส่งแบบรายงานการดำเนินกิจการของพระการเมือง ซึ่งเป็นเพียงรายการเดียวที่มิได้ยื่น อีกทั้งพระคงไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระการเมืองอันเป็นงบประมาณแผ่นดิน ดังนั้นถือว่า พระคงไม่ได้ทำความเสียหายต่องบประมาณแผ่นดินแต่อย่างใด

พระชนิคติมหาชนจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาอนุมัติคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพระการเมือง เนื่องจากมิเหตุบรรเทาโทษ

พิจารณาแล้ว คำขอของแก้ข้อกล่าวหาของพระชนิคติมหาชนรับฟังไม่ได้ เนื่องจาก

๑. พระชนิคติมหาชนเป็นพระครการเมืองที่จัดตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพระครการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือน มีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พระครการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวัน นับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” ดังนั้น พระชนิคติมหาชนซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นเวลา ๕๓ วัน จึงต้องจัดทำรายงานดังกล่าว และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔

๒. พระชนิคติมหาชนยอมรับว่า พระอยู่ในรายงานฯ เกินเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ คือ ยื่นต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งปรากฏตามเอกสาร ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แม้ว่าแบบ ท.พ. ๙ ของพระชนิคติมหาชนได้ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔ ก็ตาม อีกทั้งพระคงได้ปฏิเสธว่า ไม่ทราบกำหนดเวลาที่จะต้องแจ้งรายงานฯ ให้นายทะเบียนพระครการเมือง เพียงแต่โต้แย้งว่าไม่ได้รับการเตือนจากนายทะเบียนพระครการเมือง ซึ่งกฎหมายมิได้กำหนดให้นายทะเบียนพระครการเมืองมีหน้าที่ในการเตือนดังกล่าว

๓. ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ๑ มาตรา ๓៥ เป็นบทบังคับที่ให้พรrokการเมืองต่างๆ ต้องดำเนินการภายในระยะเวลาดังนี้ฯ เช่นเดียวกับมาตรา ២៥ ที่กำหนดให้พรrokการเมืองต้องจัดทำสมาชิกครบห้าพันคน และจัดตั้งสาขาพรrokการเมืองให้ครบสี่สาขาภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้ง หากพรrokการเมืองไม่ดำเนินการตามที่กำหนดไว้จะมีบลลงโทษกำหนดในมาตรา ៦៥ (៥) ที่บัญญัติว่า “พรrokการเมืองย่อมเลิกหรือยกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ... (៥) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ២៥ มาตรา ២៦ มาตรา ២៥ มาตรา ៣៥ และมาตรา ៦២

ดังนั้น เมื่อมีเหตุตามมาตรา ៣៥ เกิดขึ้นกับพรrokนิติมหานชนแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจสั่งให้ยกพรrokนิติมหานชนตามมาตรา ៦៥ วรรคสอง ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยกพรrokนิติมหานชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrokการเมือง พ.ศ. ២៥៥១ มาตรา ៦៥ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร. grammot thongcharomchati

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอุ่นพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคกิจกรรมนิติมหาน

นายทะเบียนพระคราเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญอ้างว่า ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคนิติมหาน ไว้ในทะเบียนพระคราเมือง ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มา กกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสืบไปปฏิทินที่ผ่านมา ซึ่งมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้หัวหน้าพรรคนิติมหาน จัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระคราเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ของทุกปี สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมของพรรคนิติมหาน ซึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้วปรากฏว่า เมื่อเลี้ยวเวลาที่พรรคนิติมหาน จะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระคราเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พรรคนิติมหาน ไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบซึ่งมีเหตุให้ยุบพรรคนิติมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิติมหาน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

หัวหน้าพรรคนิติมหานได้รับสำเนาคำร้องแล้ว ยื่นคำชี้แจงว่าพรรคนิติมหานเป็นพระคราเมือง ที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสมาชิกพระคราเมือง จัดตั้งสาขาพระคราเมือง ตั้งตามที่กฎหมายกำหนด การเผยแพร่นโยบายของพระคราเมือง ตลอดจน การมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว พรรคนิติมหาน ใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรรคนิติมหานได้รับหนังสือเดือนจากนายทะเบียนพระคราเมืองให้จัดส่งรายงาน การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง แต่อย่างใด อีกทั้งพรรคนิติมหานมิได้รับหนังสือเดือนจากนายทะเบียนพระคราเมืองให้จัดส่งรายงาน การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ดังนั้น การที่พรรคนิติมหานจัดส่งรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระคราเมือง

ต่อนายทะเบียนพระครรภ์เมือง (แบบ ท.พ. ๙) เกินกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ เป็นความผิดพลาด ที่มิได้เจตนาและจะใจแต่ประการใด ควรได้รับการบรรเทาโทษ เพื่อให้พระมหิโอกาสั่งใช้ประเทศชาติ และสังคมต่อไป จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพระครรภ์เมือง

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ เป็นบทบัญญัติที่บังคับให้พระครรภ์เมืองต่างๆ ต้องดำเนินการจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพระครรภ์ในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าการดำเนินกิจการทางการเมืองของพระครรภ์จะใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พระครรภ์จัดหามาเอง หรือจากเงินสนับสนุนจากการของทุนเพื่อการพัฒนาพระครรภ์เมืองก็ตาม ก็จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว เช่นกัน ทั้งตามพระราชบัญญัตินี้ก็มิได้บัญญัติให้นายทะเบียนพระครรภ์เมืองมีหน้าที่ต้องเตือนหัวหน้าพระคนนิติมหาชนจึงไม่อาจลบล้างความผิดตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้ เป็นเหตุให้นายทะเบียนพระครรภ์เมืองมีอำนาจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคนนิติมหาชนได้โดยชอบ

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพระคนนิติมหาชน แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนพระครรภ์เมืองทราบ เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุ่มพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติรек ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอให้สั่งยุบพระคันติมหาน

นายทะเบียนพระครุการเมืองยื่นคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพระคันติมหาน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า นายทะเบียนพระครุการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพระคันติมหานเป็นพระครุการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพระคันติมหานเป็นหัวหน้าพระคันติมหาน ตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ให้เกิดตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ๔๕ วัน ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ให้หัวหน้าพระคันติมหานเป็นหัวหน้าพระคันติมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พระคันติมหานส่งคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พระคันติมหานเป็นพระครุการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน การที่พระคันติมหานจัดตั้งรายงานการดำเนินกิจการของพระครุการเมืองค่อนายทะเบียนพระครุการเมืองเกินกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นความผิดพลาดที่ไม่ได้เจตนาและจะใจแต่ประการใดควรได้รับการบรรเทาโทษ เพื่อให้พระคันติมหานได้รับสั่งให้ประเทศชาติและสังคมต่อไป

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพระคันติมหานตามคำร้องของนายทะเบียนพระครุการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ ชี้บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพระคันติมหานจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครุการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้หัวหน้าพระคันติมหานทราบในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พระครุการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พระครุการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕

หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พระการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น กับพระการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระการเมืองนั้น”

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและคำรับของพระชนิติมหานชินฟังได้ว่า พระคได้รับจดแจ้งให้เป็นพระการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ นับถึงวันที่ ๓๑ เดือนธันวาคม ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นวันสิ้นปีปฏิทินแล้วเกินกว่า ๕๐ วัน พระคจึงมีหน้าที่ต้องทำรายงานการดำเนินกิจการของพระคต่อนายทะเบียนในรอบปีปฏิทิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ยื่นต่อนายทะเบียนพระการเมืองภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔ แต่พระคไม่ได้ดำเนินการ จึงมีเหตุให้ยุบพระชนิติมหานชินได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๔) ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระชนิติมหานชินได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง การที่พระคอ้างว่า พระคได้รับจดตั้งนับถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เพียง ๕๓ วัน เท่านั้น ควรได้รับการบรรเทาโทษ เพื่อให้พระคสามารถดำเนินการต่อไปได้นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญใช้คุลพินิจถึงเหตุอันควรได้รับความปรานีได้ จึงไม่อาจรับฟังเพื่อหักล้างคำขอให้สั่งยุบพระคของนายทะเบียนพระการเมืองซึ่งเป็นผู้ร้องได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงให้ยุบพระชนิติมหานชิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อดิเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายบริชา เนติมวนิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพรrocการเมืองขอให้สั่งยุบพรrocนิติมหาน

นายทะเบียนพrrocการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบพรrocนิติมหาน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพrrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องได้ความว่า นายทะเบียนพrrocการเมืองได้รับ จดแจ้งการจัดตั้งพรrocนิติมหานไว้ในทะเบียนพrrocการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพrrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้ หัวหน้าพรrocที่จัดตั้งขึ้นเกินเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของ พrrocการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่ นายทะเบียนพrrocการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพrrocการเมืองทราบภายใต้อันมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ

ปรากฏว่า พรrocนิติมหาน ซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นเวลามากกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปี ๒๕๔๓ ไม่แจ้งให้นายทะเบียนพrrocการเมืองทราบภายใต้อันมีนาคม ๒๕๔๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่กำหนดให้ หัวหน้าพรrocนิติมหาน ๕ นายทะเบียนพrrocการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ยุบพรrocนิติมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพrrocการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ยุบพรrocนิติมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้ง ส่งสำเนาคำร้องให้พรrocนิติมหานทราบ

หัวหน้าพรrocนิติมหานส่งคำชี้แจงลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พรrocนิติมหานเป็นพรrocการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ดำเนินกิจการทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสมาชิกพรroc การจัดตั้งสาขาพรrocให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การเผยแพร่นโยบายของพรroc ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจการ

ทางการเมืองดังกล่าว พรรคনิติมหชนใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรรคจัดทำมาเอง มิใช่เงินสนับสนุนจาก กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด อีกทั้งพรรคনิติมหชนมิได้รับหนังสือเตือนจาก นายทะเบียนพรรคการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว ดังนั้น การที่พรรคনิติมหชน จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๙) เกินกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นความผิดพลาดที่มิได้เจตนาและจะใจแต่ประการใด ควรได้รับ การบรรเทาโทษ เพื่อให้พรรค มีโอกาสปรับใช้ประเทศไทยและสังคมต่อไป จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคনิติมหชนแล้ว มีปัญหาต้อง พิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคনิติมหชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่พรรคনิติมหชนชี้แจงว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองมิได้แจ้งเตือน หัวหน้าพรรคการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าวนั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๓๕ เป็นบทบังคับที่ให้พรรคการเมืองต่างๆ ต้องดำเนินการจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคภายใน ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้โดยมิต้องแจ้งเดือนก่อน แม้ว่า การดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรค นิติมหชนใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรรคจัดทำมาเอง มิได้ใช้จ่ายจากเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมืองก็ตาม มิได้เป็นบทกเวณมิให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ ดังกล่าว ดังนั้น การที่นายทะเบียน พรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคনิติมหชน เนื่องจากพรรคนิติมหชน ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้ นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมือง ที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองยื่นเอกสารหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรามาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒ และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประภูมต่อนายทะเบียน เมื่อศาลมีคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบ

พรrokการเมืองนั้น” ปรากฏว่า เมื่อพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ แล้ว พรrokนิติมหาชนรับว่า ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrokการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรrokนิติมหาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (&)

โดยเหตุดังได้winิจฉัยข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรrokนิติมหาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrokการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายปรีชา เนลิมวนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทร์ปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพรrocการเมืองขอให้สั่งยุบพรrocนิติมหาน

นายทะเบียนพรrocการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบพรrocนิติมหาน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรrocการเมืองได้รับ จดแจ้งการจัดตั้งพรrocนิติมหานไว้ในทะเบียนพรrocการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ พรrocนิติมหานจึงเป็นพรrocการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเป็นเวลามากกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพรrocที่จัดตั้งขึ้นเกินเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรrocการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่พรrocการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรrocการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ปรากฏว่า พรrocนิติมหานไม่แจ้งให้นายทะเบียนพรrocการเมืองทราบภายในเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้ยุบพรrocการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรrocการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรrocนิติมหานตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาในวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรrocนิติมหาน เพื่อยื่นคำชี้แจงตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐

พรrocนิติมหานส่งคำชี้แจง ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่าพรrocนิติมหานเป็นพรrocการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ดำเนินการทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสมาชิกพรroc การจัดตั้งสาขาพรrocให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การเผยแพร่นโยบายของพรroc ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจการทางการเมืองดังกล่าว พรrocนิติมหานใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรrocจัดหามาเอง ไม่ใช่เงินสนับสนุนจากกองทุน

เพื่อการพัฒนาพรบกการเมืองแต่อย่างใด อีกทั้งพรบกนิติมหานครได้รับหนังสือเตือนจากนายทะเบียนพรบกการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว ดังนั้น การที่พรบกนิติมหานครจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรบกการเมืองต่อนายทะเบียนพรบกการเมือง (แบบ ท.พ. ๙) เกินกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นความผิดพลาดที่มิได้เจตนาและจะใจแต่ประการใด ควรได้รับการบรรเทาโทษเพื่อให้พรมมีโอกาสรับใช้ประเทศชาติและสังคมต่อไป จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพรบกการเมือง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบคำชี้แจงของหัวหน้าพรบกนิติมหานครแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาในนัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรบกนิติมหานครตามคำร้องของนายทะเบียนพรบกการเมือง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำนิจัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำโต้แย้งของพรบกนิติมหานคร รับฟังไม่ได้ เนื่องจากพระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรบกการเมืองฯ มิได้กำหนดให้นายทะเบียนพรบกการเมืองมีหน้าที่เตือนหัวหน้าพรบกการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว อีกทั้ง บทบัญญัตามาตรา ๓๕ เป็นบทบังคับที่ให้พรบกการเมืองต่างๆ ต้องดำเนินการจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรบกภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ แม้ว่า การดำเนินกิจการทางการเมืองของพรบกนิติมหานครใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรบกจัดหามาเอง มิได้ใช้จ่ายจากเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรบกการเมือง ก็ตาม ดังนั้น การที่นายทะเบียนพรบกการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีคำสั่งยุบพรบกนิติมหานคร เนื่องจากพรบกนิติมหานครไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรบกการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรบกการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรบกการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรบกการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรบกการเมืองยื่นเรื่องเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรบกการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลมีคำสั่งให้ยกคำร้องแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรบกการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลมีคำสั่งให้ยุบพรบกการเมืองนั้น” ปรากฏว่า

หน้า ๑๒๕

เล่ม ๑๗๕ ตอนที่ ๔๖ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕

เมื่อพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว พระคณิติมหาชนรับว่า ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กรณี จึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพระคณิติมหาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

โดยเหตุดังได้виจัยข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพระคณิติมหาชน

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สรวง ทุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพระครการเมืองขอให้สั่งยุบพระชนิติมหาน

นายทะเบียนพระครการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ว่า พระชนิติมหานได้รับจดแจ้งการจัดตั้งเป็นพระครการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพระครการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนพระครการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพระครการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๔) ที่พระครการเมืองต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๓) พระชนิติมหานไม่แจ้งให้นายทะเบียนพระครการเมืองทราบ จึงมีเหตุที่จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระชนิติมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพระชนิติมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายอ่อง เกตุสิงห์ รองหัวหน้าพระครปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพระชนิติมหาน ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ สรุปว่า พระชนิติมหานเป็นพระครการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ได้ดำเนินกิจการทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสามาชิกพระคร การจัดตั้งสาขาพระคร ให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่น โดยใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พระครจัดหามาเอง มิได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระครการเมืองแต่อย่างใด อีกทั้งพระชนิติมหาน มิได้รับหนังสือเดือนจากนายทะเบียนพระครการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว พระชนิติมหานจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมือง (แบบ ท.พ. ๙) ล่าช้ากว่ากำหนด (นายทะเบียนพระครการเมืองได้รับเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔) เป็นความผิดพลาดที่มิได้เจตนาและจงใจแต่ประการใด จึงควรได้รับการบรรเทาโทษ และไม่ควรยุบพระชนิติมหาน

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง
ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติตามให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรบคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของ
พรบคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด
และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่
พรบคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันล็อกปีปฏิทิน”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พระราชการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
 - (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
 - (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการ
 - (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
 - (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ น

ມາຕຽນ ລ້າຍ

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพระครุการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพระครุการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยกพระครุการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองได้แล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาอนุญาตเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจพิจารณาอนุญาตคำร้องของนายทะเบียนพระครการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระครการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาอนุญาตเรื่องนี้

ส่วนประเต็นเรื่องยุบพระคนิติมหาชนนั้น เห็นว่า หัวหน้าพระคนิติมหาชนมีหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระกรรมการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพระกรรมการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพระกรรมการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระกรรมการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อเท็จจริงได้ความว่าหัวหน้าพระคนิติมหาชนไม่ได้ส่งรายงานการดำเนินกิจการของพระในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๗) ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๘ จึงฟังได้ว่ามีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระกรรมการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพระคนิติมหาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพระกรรมการเมืองที่จะสั่งยุบพระกรรมการเมืองดังกล่าวได้

อาศัยเหตุดังวินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพระคนิติมหาชน

นายมงคล สระภูน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ຄໍາວິນຈີນຍຂອງ ນາຍສັກດີ່ ເຕັມຫາລູ ຕຸລາກາຮຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໝູ

ທີ່ ៣២/២៥៤៥

ວັນທີ ៥ ຕຸລາຄາມ ២៥៤៥

ເຮື່ອງ ນາຍທະບູນພຣກກາຮເມືອງຂອ້າໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໝູມີຄໍາສັ່ງຢູນພຣກນິຕິມຫາລູ

ດ້ວຍນາຍທະບູນພຣກກາຮເມືອງຢືນຄໍາຮ້ອງ ລວມທີ່ ៣១ ພຸຍການ ២៥៤៥ ຂອ້າໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໝູ
ມີຄໍາສັ່ງຢູນພຣກນິຕິມຫາລູ ຕາມພຣະຮາບໜູ້ໝູຕີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ໝູວ່າດ້ວຍພຣກກາຮເມືອງ ພ.ສ. ២៥៤១
ມາຕາຮ ៦៥ ວຣຄສອງ ໂດຍມີຂໍ້ເທິ່ງຈິງຕາມຄໍາຮ້ອງແລະເອກສາຣປະກອບຄໍາຮ້ອງສຽງໄດ້ວ່າ ນາຍທະບູນພຣກ
ກາຮເມືອງໄດ້ຮັບຈາແຈ້ງກາຮຈັດຕັ້ງພຣກນິຕິມຫາລູໄວ້ໃນທະບູນພຣກກາຮເມືອງ ຕາມພຣະຮາບໜູ້ໝູຕີ
ປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ໝູວ່າດ້ວຍພຣກກາຮເມືອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ ២៥ ກັນຍາຍນ ២៥៤៣
ເຊື່ອຕາມພຣະຮາບໜູ້ໝູຕີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ໝູວ່າດ້ວຍພຣກກາຮເມືອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ມາຕາຮ ៣៥ ກໍາຫັດເກີ້
ຫ້ວໜ້າພຣກກາຮເມືອງທີ່ຈັດຕັ້ງເກີນເກົ່າສົບວັນນັບຈຸດຕັ້ງປັບປຸງທີ່ກໍາຫັດໃຫ້
ໃນຮອນປັບປຸງທີ່ຜ່ານມາ (ພ.ສ. ២៥៤៣) ໃຫ້ຄູກຕັ້ງຕາມຄວາມເປັນຈິງ ຕາມວິທີກາຮທີ່ນາຍທະບູນ
ພຣກກາຮເມືອງ ແລະແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນພຣກກາຮເມືອງທ່ານກາຍໃນເດືອນມີນາຄມ ២៥៤៥ ເພື່ອປະກາສ
ໃຫ້ສາຫະລັບທ່ານກາຍ ປຽກງູ້ວ່າພຣກນິຕິມຫາລູໄມ່ແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນພຣກທ່ານກາຍໃນເວລາທີ່ກໍາຫັດ
ຕາມພຣະຮາບໜູ້ໝູຕີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ໝູ ១ ດັກລ່າວ ເປັນເຫດຖ້າໃຫ້ພຣກກາຮເມືອງໄດ້ ຕາມມາຕາຮ ៦៥
ວຣຄທີ່ (៥) ນາຍທະບູນພຣກກາຮເມືອງຢືນຄໍາຮ້ອງຂອ້າໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໝູມີຄໍາສັ່ງຢູນພຣກນິຕິມຫາລູ
ຕາມມາຕາຮ ៦៥ ວຣຄສອງ

ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໝູມີຄໍາສັ່ງໃຫ້ຮັບຄໍາຮ້ອງໄວ້ດໍາເນີນກາຮແລະໃຫ້ຮັບໄວ້ພິຈາລະນາວິນຈີນຍິຕ່ໄປ ພຣ້ອມທີ່
ສ່ງສໍາເນາຄໍາຮ້ອງໃຫ້ພຣກນິຕິມຫາລູ ເພື່ອຢືນຄໍາເຫັນແຈ້ງຕາມຂໍ້ກໍາຫັດຂອງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໝູວ່າດ້ວຍວິທີ
ພິຈາລະນາຂອງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໝູ ພ.ສ. ២៥៤១ ພຣ້ອມທີ່ແຈ້ງນາຍທະບູນພຣກກາຮເມືອງທ່ານກາຍແລະສ່ງສໍາເນາ
ຄໍາຮ້ອງໃຫ້ພຣກນິຕິມຫາລູໃນສູານະຜູ້ຄູກກ້ອງທ່ານ

ພຣກນິຕິມຫາລູຜູ້ຄູກກ້ອງ ສ່ງຄໍາເຫັນແຈ້ງ ເມື່ອວັນທີ ២២ ມີນາຍນ ២៥៤៥ ຕ່ອຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໝູ ວ່າ
ພຣກນິຕິມຫາລູ ຜູ້ຄູກກ້ອງ ເປັນພຣກກາຮເມືອງທີ່ຈັດຕັ້ງບັນເພີ້ງ ៥ ວັນ ດໍາເນີນກິຈກາຮທ່ານກາຍເມືອງຕ່າງໆ
ຫລາຍປະກາສ ເຊັ່ນ ກາຮຈັດຫາສາມາຊີກພຣກ ກາຮຈັດຕັ້ງສາຫະພຣກໃຫ້ກ່ຽວດ້ວນຕາມທີ່ກໍາຫັດ
ກາຮພິເພວ່ານໂຍບາຍຂອງພຣກ ຕລອດຈົນກາຮມີສ່ວນຮ່ວມທາງກາຮເມືອງອື່ນໆ ເປັນຕົ້ນ ທັງນີ້ ໃນກິຈກາຮ
ທ່ານກາຍເມືອງດັກລ່າວ ພຣກນິຕິມຫາລູໃຊ້ຈ້າຍຈາກທຸນກົມພົມທີ່ພຣກຈັດຫາມາເອງ ມີໃໝ່ທຸນສັນສັນ

จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรบคการเมืองแต่อย่างใด อีกทั้งพรบคนิติมหานนิมได้รับหนังสือเตือนจากนายทะเบียนพรบคการเมืองให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว ดังนั้น การที่พรบคนิติมหานนิจัดส่งรายงานการดำเนินการของพรบคการเมืองต่อนายทะเบียนพรบคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) เกินกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้ เป็นความผิดพลาดที่มิได้เจตนาหรือจะใจที่จะหลีกเลี่ยงไม่ยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพรบคการเมืองภายในกำหนดแต่ประการใด ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพรบคการเมือง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบคำชี้แจงของหัวหน้าพรบคนิติมหานนิแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยกพรบคนิติมหานนิตามคำร้องของนายทะเบียนพรบคการเมือง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชนูญตั้งประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรบคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรบคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรบคการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรบคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน” และโดยที่มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรบคการเมืองย่อمنเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้... (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรบคการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรบคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบให้พรบคการเมืองนั้น” ซึ่งก็ปรากฏว่า เมื่อพ้นกำหนดเวลาเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว พรบคนิติมหานนิ ผู้ถูกร้อง ไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชนูญตั้งประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรบคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งพรบคนิติมหานนิเป็นผู้ถูกร้องก็ยอมรับในข้อนี้ ตามคำชี้แจงของผู้ถูกร้องที่ว่า ผู้ถูกร้องเป็นพรบคการเมืองใหม่ ได้ดำเนินการเผยแพร่ในรายของพรบค จัดทำสมาชิกพรบค ตั้งสาขาพรบคตลอดทั้งมีส่วนร่วมทางการเมืองต่าง ๆ โดยใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ของผู้ถูกร้อง มิได้รับเงินสนับสนุนจากการของทุนเพื่อการพัฒนาพรบคการเมืองแต่อย่างใด การไม่ได้รายงานการดำเนินการกิจการของพรบคการเมืองภายในกำหนดเป็นความบกพร่องผิดพลาดอันควรได้รับความประนี ทั้งผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับการเตือนจากนายทะเบียนพรบคการเมืองนั้น เห็นว่าไม่อาจรับฟังมาเป็นเหตุลับลังบัญญัติของพระราชนูญตั้งประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ ดังกล่าวได้ พระราชนูญตั้งประกอบรัฐธรรมนูญ ๑ มิได้

ກໍາທັນດໄທເປັນໜ້າທີ່ຂອງນາຍທະເບີຍນພຣຄກາຣເມືອງຕ້ອງເຕືອນກ່ອນແລະ ໄນມີບຫບັບຜູ້ຕີໃຫ້ຍກເວັນໄດ້ ໃນຮຣນີ
ພຣຄກາຣເມືອງດຳເນີນກິຈກາຣພຣຄດ້ວຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕົວເອງ ດັ່ນນີ້ ກຣົມຈີ່ມີເຫດຸທີ່ຈະສ້າງຢູນພຣຄນິຕິມຫາໝານໄດ້
ຕາມພຣະຣາຊບັບຜູ້ຕີປະກອບຮູ້ຮຣມນູ້ນີ້ດັ່ງກ່າວ ມາຕຣາ ៦៥ ວຣຄຫັ້ນ (᳚)

ໂດຍເຫດຸດັ່ງໄດ້ວິຈິນຍ້າງຕົ້ນ ອາສີຍໍານາຈາຕາມພຣະຣາຊບັບຜູ້ຕີປະກອບຮູ້ຮຣມນູ້ນີ້ວ່າດ້ວຍພຣຄກາຣເມືອງ
ພ.ສ. ២៥៤១ ມາຕຣາ ៦៥ ວຣຄສອງ ຈຶ່ງມີຄຳສັ່ງໃຫ້ຢູນພຣຄນິຕິມຫາໝານ

ນາຍສັກດີ ເທົາະຈຸ
ຕຸລາກາຣສາລຮູ້ຮຣມນູ້ນີ້

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ପ୍ରକାଶକ ନାମ / ପତ୍ରକାଳୀନ

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง นายทะเบียนพรrocการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิติมหารช

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรrocการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรrocนิติมหชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรrocนิติมหชนจัดตั้งมากกว่าเก้าสิบวันจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมืองฯ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพรrocนิติมหชน ต้องจัดทำรายงานดำเนินกิจการของพรrocการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ปรากฏว่าพรrocนิติมหชนไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเวลาที่กำหนด แต่แจ้งให้ทราบเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเกินเวลาที่กำหนด จึงมีเหตุให้ต้องยุบพรrocการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมืองฯ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องของนายทะเบียนพระกาฬเมืองໄວพิจารณาในวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๔ โดยแจ้งให้คู่กรณัมทราบเพื่อยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน

พระราชบัญญัติฯ ได้กำหนดให้เป็นวันสำคัญของชาติไทย ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป จึงขอเชิญชวนให้ประชาชนทุกคน ร่วมเฉลิมฉลองในวันดังกล่าว ด้วยการจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การอ่านพระธรรมสูตร หรือการถวายดอกไม้ในวันพระภูษา รวมถึงการจัดงานบุญ เช่น การทำบุญตักบาตร หรือการถวายเงินเพื่อการกุศล ให้กับผู้ยากไร้ ผู้ชรา ผู้ป่วย หรือผู้พิการ ตลอดจนการจัดงานมหิดล หรือการไหว้พระในวันพระภูษา ที่จัดขึ้นในวันดังกล่าว ทั่วประเทศ ทั้งนี้ ขอเชิญชวนให้ประชาชนทุกคน ร่วมกันเฉลิมฉลองในวันดังกล่าว ด้วยความสุข ความสงบ และความรักในครอบครัว ตลอดจนความสามัคคีในสังคม ที่จะช่วยให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ดีขึ้น สำหรับประเทศไทย ขอแสดงความยินดีและขอให้ประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองไปในทางที่ดีที่สุด ตลอดไป

ข้อพิจารณา

จากข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า พระคณิตมหานนได้จัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ จึงเป็นพระคุณการเมืองที่จัดตั้งขึ้นมากกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสื้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และหัวหน้าพระคณิตมหานนไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระคุณในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใต้เดือนมีนาคมของทุกปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคุณการเมืองฯ มาตรา ๓๕ แต่แจ้งให้นายทะเบียนทราบเกินเวลาที่กำหนด คำชี้แจงข้อกล่าวหาของพระคณิตมหานนรับฟังไม่ได้ เนื่องจากการจัดทำรายงานดังกล่าวตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นบทบังคับให้พระคุณการเมืองต่างๆ ต้องดำเนินการภายในระยะเวลาหนึ่งโดยไม่มีข้อยกเว้นและไม่ต้องมีการเตือนโดยเป็นเรื่องที่พระคุณการเมืองต้องทราบและดำเนินการเอง ส่วนการที่พระคุณไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระคุณการเมืองควรเป็นเหตุให้บรรเทาโทษนั้นก็ไม่ได้มีบัญญัติให้เป็นเหตุเช่นนั้นได้ในกฎหมายใดๆ จึงเห็นว่ามีเหตุให้ยกพระคณิตมหานนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคุณการเมืองฯ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพระคณิตมหานนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคุณการเมืองฯ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจิต บุญบวงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพระครการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระชนิติมหาน

ความเป็นมา

นายทะเบียนพระครการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๒๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระชนิติมหาน คำร้องดังกล่าวระบุว่า “นายทะเบียนพระครการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพระชนิติมหานไว้ในทะเบียนพระครการเมือง ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มากรกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสืบไปปฏิทินที่ผ่านมา ๗๕ มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้หัวหน้าพระชนิติมหานจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี”

“สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของพระชนิติมหาน ซึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้วปรากฏว่า เมื่อเลี้ยวขวาที่พระชนิติมหานจะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบ จึงมีเหตุให้ยุบพระชนิติมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

“...จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระชนิติมหานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง”

ต่อมา นายอ่อง เกตุสิงห์ รองหัวหน้าพระคร ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพระชนิติมหาน ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า พระชนิติมหาน ยื่นแบบรายงานเกินไปเพียง ๓ วันเท่านั้น พระครเพียงแต่เตรียมรายงานตามแบบรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) เพื่อนำเสนอต่อนายทะเบียนพระครการเมือง ซึ่งเป็นเพียง

รายการเดียวกับพร่อง เพราะเจ้าหน้าที่ของพระคันนำส่งเอกสารล่าช้ากว่ากำหนด ซึ่งมิได้เป็นเหตุที่จะกล่าวอ้างการงใจหรือเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงไม่ยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพระคุณเมืองภายในกำหนด อันเป็นความผิดพลาดที่ควรแก่การได้รับความกรุณาปรานีจากศาลที่จะพิจารณาบรรเทาโทษ อีกประการหนึ่งพระคุณมิเคยได้รับการเตือนจากนายทะเบียนพระคุณเมืองให้ส่งแบบรายงานดังกล่าว และพระคุณมิเคยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากการทุนเพื่อการพัฒนาพระคุณเมืองจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งจะเห็นได้ว่าพระคุณติดตามข้อความเดียวยายต่องบประมาณแผ่นดิน หรือบุคคล หรือนิติบุคคลใด ๆ เลย

คำวินิจฉัย

นายทะเบียนพระคุณเมืองได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคุณติดตาม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคุณเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากปรากฏต่อนายทะเบียนพระคุณเมืองว่า พระคุณติดตามไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคุณเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพระคุณเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระคุณเมืองในรอบปี ปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พระคุณเมืองที่จัดตั้งขึ้น ยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

โดยที่มาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว บัญญัติว่า “พระคุณเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑)

(๒)

(๓)

(๔)

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

“เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พระคุณเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลมีคำสั่งยุบพระคุณเมืองแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพระคุณเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลมีคำสั่งให้ยุบพระคุณเมืองนั้น

“....”

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงตามที่กล่าวแล้ว เห็นว่าพระคนิติมหาชนมิได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและมิได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเวลาที่กำหนด คือ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปีตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระกรรมการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพระที่ว่า นายทะเบียนไม่ได้เตือนให้พระส่งแบบรายงาน และว่าพระคนมิได้รับงบประมาณสนับสนุนจากการทุนเพื่อการพัฒนาพระกรรมการเมืองนั้น เป็นข้อต่อสู้ที่ฟังไม่เข้า เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระกรรมการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มิได้บัญญัติให้เป็นข้อต่อสู้ได้ จึงมีเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเกิดขึ้นกับพระคนิติมหาชนจริงตามที่นายทะเบียนพระกรรมการเมืองอ้าง สำหรับคำขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลที่เพิ่งก่อตั้งพระ มีเหตุบรรเทาโทษ ไม่ควรต้องยุบพระ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจอนุมัติตามคำขอดังกล่าวได้ ด้วยเหตุผลที่กล่าวจึงเห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญชอบที่จะมีคำสั่งยุบพระคนิติมหาชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๕

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนขอให้ยุบพระชนิติมหาน

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพระครการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

๑. นายทะเบียนพระครการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพระครการเมือง ชื่อพระชนิติมหานตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ไว้ในทะเบียนพระครการเมือง เลขที่ ๑๖/๒๕๔๓ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ พระชนิติมหานจึงเป็นพระครการเมืองที่จัดตั้งขึ้นมากกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ผ่านมา

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพระชนิติมหาน จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ

๓. เมื่อเลยกำหนดเวลาที่พระครการเมืองต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ผ่านมา เพื่อแจ้งให้นายทะเบียนพระครการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ปรากฏว่าพระชนิติมหาน ไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบ

นายทะเบียนพระครการเมืองเห็นว่า พระชนิติมหานไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีเหตุให้ยุบพระครการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพระครการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระชนิติมหาน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายอ่อง เกตุสิงห์ รองหัวหน้าพระชนิติมหาน ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่พระชนิติมหาน นำส่งรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมือง (แบบ ท.พ. ๙) ล่าช้ากว่ากำหนด แต่เป็นความผิดพลาดที่ควรแก่การได้รับความกรุณาปรานีจากศาลในการบรรเทาโทษให้พระมีโอกาสสรับใช้ประเทศชาติและสังคมต่อไป นอกจากนี้พระชนิติมหานมิเคยได้รับการเดือนจากนายทะเบียนพระครการเมืองให้ส่ง

แบบรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระครุการเมือง ซึ่งเป็นเพียงรายการเดียวที่มิได้ยื่น อีกทั้งพระครุไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระครุการเมืองอันเป็นงบประมาณแผ่นดิน ดังนั้น ถือว่า พระครุได้ทำความเสียหายต่องบประมาณของแผ่นดินแต่อย่างใด พระคนิติมหาชนขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยมีคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพระครุการเมือง เนื่องจากมีเหตุบรรเทาโทษ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครุการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖ “ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดแจ้งการจัดตั้งพระครุการเมือง ควบคุณตรวจสอบการดำเนินงานของพระครุการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๕ “ให้หัวหน้าพระครุการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระครุการเมือง ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้ นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณะนิยมทราบ เว้นแต่พระครุการเมือง ที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

มาตรา ๖๕ “พระครุการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพระครุการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพระครุการเมืองไปรวมกับพระครุการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพระครุการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พระครุการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความประพฤติต่อนายทะเบียน เมื่อศาลมีคำสั่งให้ยุบพระครุการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพระครุการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยุบพระครุการเมืองได้แล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพระครุการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงพังได้ว่า พระคนิติมหาชนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๕ กล่าวคือ ไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๓) และรองหัวหน้าพระคนิติมหาชน (นายอ่อง เกตุสิงห์) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพระชี้แจงรับว่าพระคนิติมหาชน ไม่ได้ส่งรายงานการดำเนินกิจการของพระการเมืองภายในกำหนดจริง แต่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญกรุณา บรรเทาโทษให้แก่พระเพื่อให้พระได้มีโอกาสสรับใช้ประเทคโนโลยีเพื่อสังคมต่อไป เห็นว่า คำชี้แจงของพระคนิติมหาชนและเอกสารประกอบคำชี้แจง ไม่ได้แย้งหรือหักล้างประเด็นที่นายทะเบียนพระกรรมการเมือง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคนิติมหาชน กรณีหัวหน้าพระคนิติมหาชนไม่จัดทำรายงาน การดำเนินกิจการของพระในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๓) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระกรรมการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่อย่างใด จึงเห็นควร สั่งยุบพระคนิติมหาชนได้ ตามคำร้องของนายทะเบียนพระกรรมการเมือง

ด้วยเหตุผลดังได้виจัย จึงมีคำสั่งให้ยุบพระคนิติมหาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระกรรมการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพระครการเมืองขอให้สั่งยุบพระชนิตรมหาน

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพระครการเมืองได้ส่งเรื่อง ขอให้มีคำสั่งยุบพระชนิตรมหาน ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ สรุปความได้ว่า นายทะเบียนพระครการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพระชนิตรมหานในทะเบียนพระครการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเป็นพระครการเมืองที่จัดตั้งเกินกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทินที่ผ่านมา ซึ่งมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง ๑ กำหนดให้หัวหน้าพระครการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระครการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนพระครการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพระครการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินกิจการของพระชนิตรมหาน ซึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง ๑ แล้วปรากฏว่า หัวหน้าพระชนิตรมหานไม่ได้แจ้งให้นายทะเบียนพระครการเมืองทราบถึงรายงานการดำเนินกิจการของพระครในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมีเหตุให้ยุบพระชนิตรมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครการเมือง ๑ นายทะเบียนพระครการเมืองจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพระชนิตรมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญรับเรื่องไว้พิจารณาแล้วส่งสำเนาคำร้องให้พระชนิตรมหานชี้แจง ซึ่งหัวหน้าพระชนิตรมหานมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พระชนิตรมหานเป็นพระครการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเพียงเก้าสิบสามวัน และได้ดำเนินกิจการทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสมาชิกพระคร การจัดตั้งสาขาพระครให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด การเผยแพร่นโยบายของพระคร ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เป็นต้น โดยในการดำเนินกิจการทางการเมืองดังกล่าว พระชนิตรมหานได้ใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พระครจัดหามาเอง มิได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพระครการเมืองแต่อย่างใด และพระครไม่ได้รับหนังสือเดือนจากนายทะเบียนพระครการเมือง

ให้จัดส่งรายงานการดำเนินกิจการดังกล่าว จึงเป็นความผิดพลาดที่ไม่ได้เจตนาแต่จะใจแต่อย่างใด ซึ่งควรได้รับการบรรเทาโทษให้มีโอกาสรับใช้ประเทศไทยและสังคมต่อไป จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้อง

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคยาเมืองฯ มาตรา ๓๕ บัญญัติให้หัวหน้าพระคยาเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระคยาเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนพระคยาเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพระคยาเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พระคยาเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ซึ่งตามคำชี้แจงของหัวหน้าพระคยาที่นิิติมหานนท์รับว่าเป็นพระคยาที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ประกอบกับคำชี้แจงอื่นๆ ในส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการทางการเมืองของพระคยาที่มาจากทุนทรัพย์ของพระคยาจัดหาเอง โดยมิได้มาจากเงินสนับสนุนของกองทุนเพื่อการพัฒนาพระคยาเมืองก็ตาม เป็นเหตุผลที่ไม่เพียงพอที่จะไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว พิเคราะห์แล้วเห็นว่า หัวหน้าพระคยาที่นิิติมหานนท์ฝ่ายไม่เป็นปีติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคยาเมืองฯ มาตรา ๓๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพระคยาที่นิิติมหานนท์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพระคยาที่นิิติมหานนท์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคยาเมืองฯ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อmur รักษาสัตย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ຖ៊ី ៣២/២៥៤៤

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิติมหารช

คำร้อง นายทะเบียนพรrocการเมืองมีหนังสือที่ ลต. ๐๐๐๔/๗๒๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม
๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิิติมahanตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรบการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคนิติมหานิร์วันทะเบียนพรบการเมือง
เลขที่ ๑๖/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๗ และได้แจ้งให้พรรคนิติมหานิร์วันดำเนินการ
ตามเงื่อนไขต่างๆ ต่อไป

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๙
กำหนดให้หัวหน้าราชการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพระองค์การเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา
ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนพระองค์การเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียน
พระองค์การเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนรับทราบ เว้นแต่พระองค์การเมือง
ที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๔ พระคุณติตม์มหาชนชี้เป็นพระกรรมการเมืองที่จัดตั้งขึ้นเกินกว่า ๕๐ วัน (นับจนถึงวันสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๔๓) และมีหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระกรรมการเมืองในรอบปีปฏิทิน ๒๕๔๓ มาแจ้งต่อนายทะเบียนพระกรรมการเมืองตามกำหนดแต่พระคุณติตม์มหาชนมิได้รายงานให้นายทะเบียนพระกรรมการเมืองทราบ จึงมีเหตุให้ยุบพระกรรมการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระกรรมการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายทะเบียนพรrocการเมืองจังหวัดนนทบุรี ที่ ลด. ๐๐๐๔/๑๒๔ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔
ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิเดมชาชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๑

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีมติรับคำร้อง จึงได้ส่งสำเนาคำร้องให้พระคุณทิมพากชันเพื่อยืนยันคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

พรรคนิติมหานน โดยนายอ่อง เกตุสิงห์ รองหัวหน้าพรรคนิติมหานนคนที่สาม ได้ยื่นคำชี้แจง แก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ สรุปสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. พรรคนิติมหานนได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๓ เมื่อนับถึง สิ้นปี ๒๕๔๓ รวมเป็นเวลา ๕๓ วัน ซึ่งเกินกำหนดเวลาที่ต้องยื่นรายงานการดำเนินกิจกรรมของ พรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๘) เพียง ๓ วัน โดยพรรคไม่ได้จงใจหรือเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงไม่ยื่นรายงาน ดังกล่าว เนื่องจากอยู่ในช่วงระหว่างการเร่งสรรหาสมาชิกพรรคและจัดตั้งสาขาพรรค ตลอดจนเร่ง คัดสรรบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๒. ผู้ถูกร้องมิเคยได้รับการเตือนจากนายทะเบียนพรรคการเมืองให้ส่งแบบรายงานการดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมือง ซึ่งเป็นเพียงรายการเดียวที่พรรคยังมิได้ยื่น (เพิ่งมาแจ้งเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕) อีกทั้งพรรคของผู้ถูกร้องก็ยังมิเคยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากการทุนเพื่อการพัฒนา พรรคการเมืองจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคนิติมหานนจึงยังมิได้กระทำการใดๆ ต่องบประมาณแผ่นดิน หรือบุคคล หรือนิติบุคคลใดๆ

๓. ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาอนุมัติว่าผู้ถูกร้องเป็นพรรคใหม่ซึ่งเพิ่งก่อตั้ง มีภารกิจมาก จึงยื่นแบบ ท.พ. ๘ ล่าช้าไป ขอให้ถือเป็นเหตุบรรเทาโทษ ไม่ต้องยุบพรรคนิติมหานน

การพิจารณาเบื้องต้น กรณีนี้มีข้อกฎหมาย และข้อเท็จจริงที่ควรพิจารณา ดังนี้

๑. ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มีมาตราที่เกี่ยวข้อง ๓ มาตรา คือ

(๑) มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒”

(๒) มาตรา ๓๕ กำหนด “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของ พรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมิถุนายนของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่ พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

(๓) มาตรา ๖๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองไม่มีเหตุ ตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความประการถูกต่อนายทะเบียน เมื่อศาลมีคำสั่งให้ยุบดังกล่าวเกิดขึ้นกับ พรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

จะเห็นได้ตามข้อกฎหมายว่า ๑) นายทะเบียนไม่มีหน้าที่ต้องติดตามทวงถามขอให้พรrocการเมืองส่งรายงานการดำเนินกิจการแต่อย่างใด โดยให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพรrocการเมืองฝ่ายเดียว ๒) เมื่อความประภูมต่อนายทะเบียน นายทะเบียนจึงยื่นคำร้องมาถึงศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ตามกำหนดในมาตรา ๖๕ วรรคสอง และ ๓) ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ต้องวินิจฉัยแต่เพียงว่า พรrocการเมืองปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๓๕ หรือไม่เท่านั้น ศาลไม่มีอำนาจจะพิจารณาผ่อนผันว่า เป็นพรrocตั้งใหม่มีเวลาทำการในปี ๒๕๔๓ เพียง ๕๓ วัน เกินกำหนดเพียง ๓ วัน จะไม่สั่งยุบก็ได้

๒. ข้อเท็จจริง

จากหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญของหัวหน้าพรroc ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ ย้อนรับว่าไม่ได้ส่งรายงานการดำเนินกิจการภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๔ จริง แต่มาส่งเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเกินกำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว

กำหนดวินิจฉัย

โดยข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงเห็นควรสั่งให้ยุบพรrocนิติมหาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรrocการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร. ออมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ຄໍາວິນຈັຍຂອງ ສາສຕຣາຈາຣຍ് ດຣ. ອິສສະ ນິຕິທັນທີ່ປະກາດ ຕຸລາກາຮສາຄລຮຽມນູ້ຢູ່

ທີ່ ៣២/២៥៤៥

ວັນທີ ៥ ຕຸລາຄາມ ២៥៤៥

ເຮື່ອງ ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮເມື່ອງຂອ້າມື່ອມຳສັ່ງຢູ່ພຣຄນິຕິມຫາຊນ

ປະການກຽມກາຮກາຮເລືອກຕັ້ງໃນສູານະນາຍທະເບີນພຣຄກາຮເມື່ອງໄດ້ຢືນກຳຮັງ ລົງວັນທີ ៣១
ພຸມການ ២៥៤៥ ດ້ວຍສາຄລຮຽມນູ້ຢູ່^(១) ໂດຍອາຄີ່ຍອຳນາຈຕາມມາຕາ ៦៥ ວຣຄສອງ ແ່ວ່ພຣະຈ
ບໍ່ຢູ່ຕີປະກອບຮຽມນູ້ຢູ່ວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມື່ອງ ພ.ສ. ២៥៤១

ກຳຮັງດັ່ງກ່າວມີໃຈຄວາມ ດັ່ງນີ້

១. ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮເມື່ອງໄດ້ຮັບຈົດແຈ້ງກາຮຈັດຕັ້ງພຣຄກາຮເມື່ອງ ຂຶ່ອ ພຣຄນິຕິມຫາຊນ
ຕາມມາຕາ ១៥ ແ່ວ່ພຣະຈບໍ່ຢູ່ຕີປະກອບຮຽມນູ້ຢູ່ວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມື່ອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ໄວໃນ
ທະເບີນພຣຄກາຮເມື່ອງ ເລກທີ ១៦/២៥៤៣ ເມື່ອວັນທີ ២៥ ກັນຍານ ២៥៤៣ ພຣຄນິຕິມຫາຊນ
ຈຶ່ງເປັນພຣຄກາຮເມື່ອງທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເກີນກວ່າເກົ້າສົບວັນນັບຈຸດື່ງວັນສິນປີ ພ.ສ. ២៥៤៣ ທີ່ຜ່ານມາ

២. ພຣະຈບໍ່ຢູ່ຕີປະກອບຮຽມນູ້ຢູ່ວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມື່ອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ມາຕາ ៣៥
ກຳນົດໃຫ້ຫັ້ນໜ້າພຣຄກາຮເມື່ອງຈັດທໍາຮາຍງານກາຮດຳເນີນກິຈກາຮຂອງພຣຄກາຮເມື່ອງໃນຮອບປີປົງ
ທີ່ຜ່ານມາໃຫ້ຄູກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງຕາມວິທີກາຮທີ່ນາຍທະເບີນກຳນົດ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະເບີນທ່ານ
ກາຍໃນເດືອນມີນາຄມຂອງທຸກປີ ເພື່ອປະກາສໃຫ້ສາຮາຮັນທ່ານ

៣. ເມື່ອເລີຍກຳນົດເວລາທີ່ພຣຄກາຮເມື່ອງຕ້ອງຈັດທໍາຮາຍງານກາຮດຳເນີນກິຈກາຮຂອງພຣຄກາຮເມື່ອງ
ໃນຮອບປີ ພ.ສ. ២៥៤៣ ທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮເມື່ອງທ່ານກາຍໃນເດືອນມີນາຄມ
ພ.ສ. ២៥៤៥ ປຽກງວ່າພຣຄນິຕິມຫາຊນໄໝ່ແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະເບີນທ່ານ

៤. ເມື່ອພຣຄນິຕິມຫາຊນໄໝ່ດຳເນີນກາຮໃຫ້ເປັນໄປຕາມນັມມາຕາ ៣៥ ແ່ວ່ພຣະຈບໍ່ຢູ່ຕີປະກອບຮຽມນູ້ຢູ່
ວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມື່ອງ ພ.ສ. ២៥៤១ ຈຶ່ງມີເຫດຸໃຫ້ຢູ່ພຣຄກາຮເມື່ອງດັ່ງກ່າວ
ຕາມມາຕາ ៦៥ ວຣຄໜຶ່ງ (៥) ນາຍທະເບີນພຣຄກາຮເມື່ອງຈຶ່ງໃຫ້ສາຄລຮຽມນູ້ຢູ່ມຳສັ່ງຢູ່
ພຣຄນິຕິມຫາຊນ ຕາມພຣະຈບໍ່ຢູ່ຕີປະກອບຮຽມນູ້ຢູ່ວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮເມື່ອງ ພ.ສ. ២៥៤១
ມາຕາ ៦៥ ວຣຄສອງ

(១) ມັນສື່ອນສັ່ງກຳຮັງທີ່ ລຕ ០០០៨/៣២៤ ລົງວັນທີ ៣១ ພຸມການ ២៥៤៥

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่ พระราชนักุณฑิประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระราชการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

“พระราชการเมืองย่อมเลิกหรือยกด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพระราชการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยกพระราชการเมืองไปรวมกับพระราชการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยกพระราชการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พระราชการเมืองได้มีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนนี้คำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพระราชการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยกพระราชการเมืองนั้น

๗๗๔”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องของนายทะเบียนพระราชการเมืองดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชนักุณฑิประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระราชการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕^(๑)

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการ และได้ส่งสำเนาคำร้องนั้นให้พระคณิตมหานน เพื่อทราบและซึ้งตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

พระคณิตมหานน โดย นายอ่อง เกตุสิงห์ รองหัวหน้าพระคณิตมหานนที่แทนหัวหน้าพระคณิตมหานน ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำซึ้งแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญมีใจความ ดังต่อไปนี้

(๑) พระคณิตมหานนได้รับการจดแจ้งการจัดตั้งพระคณิตมหานนที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งนับถึงวันถัดไป พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นเวลาเพียง ๕๓ วัน เมื่อได้รับการจดแจ้งการจัดตั้งพระคณิตมหานนที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔

(๑) โปรดดูเชิงอรรถ (๒) ในคำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ ที่ ๒๙/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕

ดังกล่าวแล้ว บุคลากรของพระองค์ต้องเร่งดำเนินการสรรหาราษฎร์ให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระองค์การเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หลังจากการเลือกตั้งเสร็จเรียบร้อยแล้ว พระองค์ต้องจัดทำรายงานค่าใช้จ่ายเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อ และจัดทำรายงานตามพระราชบัญญัติอื่น ๆ อีกหลายประการ

(๒) ผู้ถูกร้องได้เตรียมการรายงานตามแบบรายงานการดำเนินกิจการของพระองค์การเมือง (แบบ ท.พ. ๒) เพื่อนำเสนอต่อนายทะเบียนพระองค์การเมือง ซึ่งเป็นเพียงรายการเดียวที่บันทึกพร่อง เพราะเจ้าหน้าที่ของพระองค์นำส่งเอกสารล่าช้ากว่ากำหนด ซึ่งมิได้เป็นเหตุที่จะกล่าวอ้างการงใจหรือเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงไม่ยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพระองค์การเมืองภายในกำหนดอันเป็นความผิดพลาดที่ควรแก่การได้รับความกรุณาปรานีจากศาลที่จะพิจารณาบรรเทาโทษแก่ผู้ถูกร้องให้มีโอกาสได้รับใช้ประเทศชาติและสังคมด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์ที่จะบรรลุในระบบประชาธิปไตยให้เต็มรูปแบบต่อไปในอนาคตให้เป็นไปตามนโยบายของพระองค์ อีกทั้งกิจกรรมของพระองค์ตามที่ได้ยื่นแบบรายงานการดำเนินกิจการของพระองค์ต่อนายทะเบียนพระองค์การเมืองที่ได้แนบมาพร้อมกับคำชี้แจงนี้เห็นได้ว่า พระองค์นิติมหานตนได้ดำเนินกิจการของพระองค์อย่างกว้างขวางพอสมควร

(๓) ผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับการเตือนจากนายทะเบียนพระองค์การเมืองให้ส่งแบบรายงานการดำเนินกิจการของพระองค์การเมือง ซึ่งเป็นเพียงรายการเดียวที่พระองค์นิติมหานยังมิได้ยื่น อีกทั้งไม่ได้กำชับให้พระองค์ต้องยื่นภายในกำหนด

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้ถูกร้องจึงขอความกรุณาปรานีต่อศาลในสิ่งที่ผิดพลาดโดยมิได้เจตนาและจะใจแต่ประการใด อีกทั้งพระองค์นิติมหานก็เป็นพระองค์ใหม่เพิ่งตั้งมาได้เพียงไม่กี่เดือน จึงขอให้พิพากษากาบทัณฑ์สักครั้งหนึ่ง

จะได้พิจารณาในวินิจฉัยประจำเดือนตามคำร้องของผู้ร้อง

พิจารณาแล้ว ในชั้นการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องต่อสู้ว่าผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาหรือใจไม่ยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพระองค์ในเวลาที่กำหนด เพราะเป็นความบกพร่องของเจ้าหน้าที่พระองค์ที่นำส่งรายงานดังกล่าวล่าช้ากว่ากำหนดเพียง ๓ วัน อีกทั้งผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับการเตือนจากผู้ร้องให้ส่งแบบรายงานการดำเนินกิจการของพระองค์การเมือง เมื่อผู้ถูกร้องมีข้อต่อสู้ดังกล่าว จึงถือได้ว่ากรณีของผู้ถูกร้องเป็นกรณีที่มีปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพระราชบัญญัติจังหวัดปัตตานี ที่ออกโดยพระบรมราชโองการ เรื่องกำหนดเขตที่ดินในเขตเทศบาลปัตตานี จังหวัดปัตตานี ให้เป็นพื้นที่ที่ห้ามปลูกต้นไม้ ตามที่ได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕๔๙ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ การวินิจฉัยข้อหาหรือข้อโต้แย้งดังกล่าว เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓)^(๓)

ดังนั้น ก่อนที่ผู้ร้องจะตัดสินว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ ผู้ร้องจะต้องปฏิบัติตามวิธีพิจารณาที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรคหนึ่ง (๓) กำหนดไว้ กล่าวคือ ต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยข้อหาหรือข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้อง

แต่ผู้ร้องไม่ได้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาในปัจจุบันข้าดปัญหาหรือข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓)^(๔) จึงเป็นเหตุให้การตัดสินความผิดของผู้ถูกร้องไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาก ตุ๊กการศารวัชธรรมนัย

(๓) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า

“คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(७)

(၁၅)

(๓) สืบสานสืบทอดเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมาย
ตามมาตรา ๑๕๔ วรรคสอง
ฯลฯ”

ຮູບພາບນີ້ມາດຕະຖານາໄດ້ ວຽກສອງ ບໍລິຫານຕົວວ່າ

“ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายประกอบวัสดุธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบวัสดุธรรมนูญว่าด้วยพระองค์การเมือง.....”

(๔) การที่ผู้ร้องมิได้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยข้อหาปัญหาหรือข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ (๓) ก็เนื่องจากผู้ร้องมิได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกร้องทราบและให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตามหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยวิธีพิจารณา จึงทำให้ผู้ถูกร้องไม่ทราบข้อกล่าวหาและไม่อาจโต้แย้งผู้ร้องได้ ด้วยเห็นว่า จึงไม่ปรากฏข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องในชั้นการพิจารณาของผู้ร้อง

ກໍາວິນຈົບຍ້ອງ ນາຍອຸຮະ ຜວງອ້ອມກລາງ ຕຸລາກາຮາຄາລວິສູຮຣມນູ້ມູ

ທີ່ ၃၂/၂၅၄၄

ວັນທີ ၅ ຕຸລາຄມ ၂၅၄၄

ເຮືອງ ນາຍທະບູນພຣຄກາຮາເມືອງຂອໃຫ້ຄາລວິສູຮຣມນູ້ມູມີກໍາສັ່ງຢູບພຣຄນິຕິມຫາໜ

ນາຍທະບູນພຣຄກາຮາເມືອງ ຮ້ອງວ່າ ຕາມພຣະຮາບບຸນຸຜູດປະກອບຮັສູຮຣມນູ້ມູວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮາເມືອງ ພ.ສ. ၂၅၄၈ ມາຕຣາ ၃၄ ໄທ້ຫວ້າພຣຄກາຮາເມືອງຈັດທໍາຮາຍງານດຳເນີນກິຈຈາກຂອງພຣຄກາຮາເມືອງໃນຮອບປັບປຸງທີ່ຜ່ານມາໃຫ້ຖຸກຕ້ອງດາມຄວາມເປັນຈິງດາມວິທີກາຮົາທີ່ນາຍທະບູນກຳຫັດແລະແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນທຣານກາຍໃນເດືອນມິນາຄມຂອງທຸກປີ ເພື່ອປະກາສໃຫ້ສາຫະລະທຣານ ເວັນແຕ່ພຣຄກາຮາເມືອງທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນຢັ້ງໄນ໌ຄຶ້ນເກົ້າສົບວັນນັບຈົ່ງວັນສິນປັບປຸງທີ່ ແຕ່ພຣຄນິຕິມຫາໜໄນ໌ໄດ້ຈັດທໍາຮາຍງານດຳເນີນກິຈຈາກຂອງພຣຄກ ແລະແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນທຣານກາຍໃນກຳຫັດເວລາທີ່ກູ້ໝາຍກຳຫັດໂດຍແຈ້ງໃນກາຍໜັງຄືວັນທີ ၂၄ ພຸດຍການຄມ ၂၅၄၄ ນາຍທະບູນພຣຄກາຮາເມືອງເຫັນວ່າ ມີເຫຼຸດໃຫ້ຢູບພຣຄກາຮາເມືອງ ຕາມພຣະຮາບບຸນຸຜູດປະກອບຮັສູຮຣມນູ້ມູວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮາເມືອງ ພ.ສ. ၂၅၄၈ ມາຕຣາ ၆၄ ວຣຄ້ານີ້ (៥) ໄດ້ ຈຶ່ງຢືນກໍາຮັງຕ່ອຄາລວິສູຮຣມນູ້ມູ ເພື່ອໃໝ່ກໍາສັ່ງຢູບພຣຄກາຮາເມືອງຕາມມາຕຣາ ၆၄ ວຣຄສອງ

ພິຈາລະນາແລ້ວເຫັນວ່າ ພຣຄນິຕິມຫາໜໄດ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເກີນກ່າວເກົ້າສົບວັນນັບຈົ່ງວັນສິນປັບປຸງທີ່ ກລ່າວຄື່ອງ ໄດ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເປັນເວລາ ၅၈ ວັນ ມີຫັນໜ້າທີ່ຕ້ອງຈັດທໍາຮາຍງານດຳເນີນກິຈຈາກຂອງພຣຄກາຮາເມືອງໃນຮອບປັບປຸງທີ່ຜ່ານມາໃຫ້ຖຸກຕ້ອງ ແລະແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນພຣຄກາຮາເມືອງທຣານກາຍໃນເດືອນມິນາຄມຂອງທຸກປີ ມີຫັນໜ້າທີ່ຕ້ອງຈັດທໍາຮາຍງານດຳເນີນກິຈຈາກຂອງພຣຄກາຮາເມືອງໃນຮອບປັບປຸງທີ່ຜ່ານມາໃຫ້ຖຸກຕ້ອງ ແລະແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນພຣຄກາຮາເມືອງທຣານກາຍໃນເດືອນມິນາຄມຂອງທຸກປີ ແລະແຈ້ງໃຫ້ນາຍທະບູນພຣຄກາຮາເມືອງທຣານ ເມື່ອວັນທີ ၂၄ ພຸດຍການຄມ ၂၅၄၄ ຫຶ່ງລ່ວງເລຍເວລາທີ່ກູ້ໝາຍກຳຫັດໄວ້ ຄື້ວ່າໄມ່ປັບປຸງຕໍ່າມກູ້ໝາຍປະກອບຮັສູຮຣມນູ້ມູວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮາເມືອງ ພ.ສ. ၂၅၄၈ ມາຕຣາ ၃၄ ມີເຫຼຸດໃຫ້ຄາລວິສູຮຣມນູ້ມູມີກໍາສັ່ງຢູບພຣຄນິຕິມຫາໜໄດ້ຕາມພຣະຮາບບຸນຸຜູດປະກອບຮັສູຮຣມນູ້ມູວ່າດ້ວຍພຣຄກາຮາເມືອງ ພ.ສ. ၂၅၄၈ ມາຕຣາ ၆၄ ວຣຄ້ານີ້ (៥) ແລະວຣຄສອງ ທີ່ພຣຄນິຕິມຫາໜອ້າງວ່າ

ມີການກິຈນາ ເປັນຄວາມພິດພາດຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງພຣູຄທີ່ນຳສ່າງຮາຍງານການດຳເນີນກິຈການຂອງພຣູຄການເມືອງ
ລ່າຊ້າກວ່າກໍາຫນດ ອີກທີ່ໄມ່ເຄຍໄດ້ຮັບຄໍາເຕືອນຈາກນາຍທະເບີຍນພຣູຄການເມືອງນັ້ນ ພັ້ນໄມ້ເຂົ້ນ ແລະໄມ່ສາມາດ
ໃຊ້ເປັນຫຼັກເວັນທີ່ຈະໄມ່ປົງບັດຕາມພຣະຣາຊບັນລຸ່ມຕິປະກອບຮູ້ຮຽມນຸ່ມວ່າດ້ວຍພຣູຄການເມືອງ
ພ.ສ. ២៥៥៣ ນາຕຣາ ៣៥ ໄດ້

ອາສັຍເຫດຸພດດັ່ງກ່າວຂ້າງຕັ້ນ ຈຶ່ງມີຄໍາສັ່ງໃຫ້ຢູ່ນພຣູຄນິດິມຫາໜ

ນາຍອຸຮະ ພວັງອ້ອມກລາງ

ຕຸລາກາຮ່າລວັງຮຽມນຸ່ມ